

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vje leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 285. — ŠTEV. 285.

NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 5, 1929. — ČETRTEK, 5. DECEMBRA 1929.

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

JUGOSLAVIJI SE BLIŽAJO VELIKE IZPREMEMBE

JUGOSLOVANSKI VLADI NE BO VEČ NAČELOVAL VOJAK, PAČ PA CIVILIST ŽIVOJIN BALUDŽIČ

Baludžič, dosedaj jugoslovanski poslanik v Berlinu, se je vrnil v Beograd. — Domneva se, da bo sledil Živkoviču. — Diktatorstvo je baje, završilo prvi del svoje velike in važne naloge.

BEOGRAD, Jugoslavija, 4. dec. — Živojin Baludžič, jugoslovanski poslanik v Berlinu, se je vrnil v to mesto, in govori se, da bo mogoče sledil generalu Peru Živkoviču kot ministrski predsednik.

General Živkovič bo ostal v vladi ter sledil generalu Hadžiču, ki bo penzioniran.

Domneva se že dolgo časa, da je kralj Aleksander resnični glavar jugoslovanskega diktatorstva in da je pripravljen izpremeniti ministrsko predsedništvo, ker je mnenja, da je ta korak potreben.

Zadnja nova porazdelitev vse dežele, vsled katere se je baje izbrisalo vse narodnostne razlike, je bila ugodno sprejeta po deželi.

Ustvarjen je bil jugoslovanski narod, katerega je v prejšnjih časih bojkotirala hrvatska stranka, a so odredbo letos z veseljem pozdravili v hrvatskem glavnem mestu Zagrebu.

Dijaška demonstracija v ponedeljek se je razvila z lojalnostno izjavo napram kralju.

Dijaški voditelj je vzkliknil:

— Mi nočemo biti še nadalje majhen narod, razdeljen po plemenih, temveč velik narod.

Tukajšnji oficijelni krogi so prepričani, da je diktatorstvo završilo prvi del svoje naloge, ker je sedaj ustanovilo trdnjše podlago ter bo lahko boljše nastopalo pred narodom in svetom, če bo stopil sedaj na čelo civilist, mesto dosedanega vojaškega glavarja.

VELIK NAVAL NA POŠTI

Poštni mojster Kiely poziva prebivalstvo, naj pravočasno odpošlje pisma in zavoje, namenjene za božične praznike.

Newyorški poštni mojster Kiely je izjavil:

— V New Yorku poštne urade imamo uslužbenih skoraj dvajset tisoč ljudi. Ta velika armada uslužbencev bo še povečana za 2500 pomožnih delavcev neposredno pred Božičem. Redni uradniki, pismonoše in drugi uslužbenci bodo morali delati čez uro.

— Običajno rabimo sto motornih kar v rezidenčnih okrajih Manhattan in Bronx za oddajo paketne pošte. Da bo vse pravilno dostavljeno, bo treba vsaj več kot tristo kar.

Številke najboljše razodevajo, kako velika je naloga poštne uradnikov. Tekom desetih dni neposredno pred Božičem so lani dostavili iz newyorških uradov v Manhattanu in Bronxu na milijone in milijone pošiljatev, večinoma razglednic in pisem.

— De 31. decembra je bilo dostavljenih skoraj 30,000,000 pošiljatev.

V tekočem letu bo število pošiljatev še znatno večje.

Valedega poziva poštni mojster slehernega, naj hitro nakupi božične darove, jih dobro zavije, na-

LLOYD GEORGE SE ZAVZEMA ZA SVETOVNI MIR

Tekom debate se je voditelj liberalcev pohvalno izrazil glede poslanice ameriškega predsednika Hooverja.

LONDON, Anglija, 4. decembra. Poslanska zbornica je sprejela danes predlog, naj stori vlada vse, kar je v njeni moči, da se začne splošno mednarodno razoroževanje na suhem in na morju.

Tekom debate se je Lloyd George tako pohvalno izrazil o predsedniku Hooverju oziroma njegovi poslanici, ki jo je naslovil na kongres.

Omenil je tudi Hooverjev govor, ki ga je imel ob obletnici premirja.

Posebno mu je ugajalo, ker je Hoover svaril pred nevarnostmi nove vojne.

Lloyd George je opozoril poslanke na povečana oboroževanja iz leta 1914 ter rekel glede tekmovanja v oboroževanju, da ni niti misliti na ohranjenje svetovnega mira, če je še vedno pod orožjem trideset milijonov mož. Mirovnega voja ni mogoče voditi po poti, ob kateri so kanoni.

tančno naslovi ter jih predčasno odpošlje.

Le tako bo mogoče vse pošiljatev še pred božičnimi prazniki dostaviti.

IZDELOVALCI OBLEK BODO ZAŠTRAJKALI

Na clevelandskem sestanku bodo najbrž doleteli, naj zaštrajka 45 tisoč izdelovalcev oblek.

CLEVELAND, O., 4. decembra. — Tukaj se vrši sestanek mednarodne unije izdelovalcev oblek. Na sestanku je bilo sklenjeno, da bo najbrž še danes sprejeta resolucija glede proglasitve splošne stavke.

Resolucijski komitej je že glasoval, naj zastavka 45,000 izdelovalcev oblek v New Yorku. V istem zmislu bodo najbrž glasovale ostale unije.

Slične stavke bodo proglašene tudi v Clevelandu, Bostonu, Chicagu, Philadelphiji in Toledu.

Tako je izjavil Julius Hochman, načelnik resolucijskega komiteja. Stavke naj bodo nekaj protestov proti razmeram, ki obstajajo v nekaterih delavnicah, ki popravici zaslužijo ime "znojnice".

Abraham Snyder iz New Yorka je pripovedoval delegatom, da so plačani na Filipinih in Porto Ricu delavci po dvajset centov dnevno in da preliči usoda tudi izdelovalcem oblek v New Yorku in drugih velikih ameriških središčih.

Če ne bo tekom zvezne zakonodaje omejeno tekmovalstvo, bodo v Združenih državah uničene vse industrije, ki izdelujejo spodnje perilo.

SOVJETSKI POSLANIK ODHAJA

MOSKVA, Rusija, 4. decembra. G. J. Sokolnikov, novi sovjetski poslanik, bo v kratkem odpotoval v Anglijo v spremstvu Bogomolova, prejšnjega sovjetskega poslanika v Varšavi, ki bo njegov svetovalec. Sir Esmond Ovey, angleški poslanik, bo najbrž stanoval v Savoy hotelu, ker so prostori, katere je preje zavzemalo angleško poslanstvo, dosti premajhni. Mogoče je celo, da bo Sir Esmond zasedel palačo "sladkornega kralja", katero je zgradil bogati magnat Karičenko, a so jo boljševiki izpremenili v bivališče za odlične goste.

RUSKA NOTA PRESENETILA WASHINGTON

Franciji in Veliki Britaniji, ki sta podpirali Stimsonovo akcijo, je poslala Rusija isti odgovor.

WASHINGTON, D. C., 4. dec. — Novica, da je sovjetska Rusija odločno odklonila vmešavanje ameriškega državnega tajnika Henryja Stimsona, je zadela Washington kot strela iz jasnega neba.

Rusi izjavljajo, da je bila Stimsonova nota vse prej kot prijateljska.

Istotako je sovjetska Rusija zavrnila vsako tozadevno akcijo Anglije in Francije, ki sta podpirali Stimsona.

Zaenkrat še ni gotovo, kakšen učinek bo imel sovjetski odgovor na bodoče odnose med Združenimi državami in sovjetsko vlado.

Združene države niso hotele priznati sovjetske vlade, a opazovali so mnenja, da bi jo priznale, če bi slednja vpoštevala določbe Kelloggovega pakta.

Državni department se ni oficijelno sprejel ruskega odgovora in da ne bo zaenkrat objavil glade tega odgovora nikakega komentarija.

Stimson je poslal v Moskvo svojo noto preko francoske vlade, in tudi odgovor bo došel s posredovanjem Francije.

Z JODINOM PITANE OSTRIGE

PARIZ, Francija, 4. decembra. Z jodinom pitane ostrige bodo kmalu ponudili pariškemu občinstvu. Po podaljšanih eksperimentih, je dr. Rene Loubatje sporočil francoski akademiji, da so z jodinom pitane ostrige zdravejšje in varnejše, da pa ni prav nič prizadet njih naravni okus.

ANGLIJA PODPISALA EKSTRA- DICIJSKI DOGOVOR.

BOGOTA, Colombia, 4. dec. — Ekstradicijska pogodba med Colombijo in Anglijo je bila podpisana v glavni dvorani ministrstva za zunanje zadeve. Pogodba se tiče vseh angleških dominijev in ozemelj, ki pripadajo v Angliji.

ANGL. SUHAČI BODO OSREČILI ZDRUŽ. DRŽAVE

Clani kraljeve komisije za licence pravijo, da je napočil čas, ko je treba preosnovati angleške postavbe glede pijače.

LONDON, Anglija, 4. decembra. Angleški suhači so prepričani, da je napočil čas, ko mora parlament preosnovati postavbe glede pijače, ki so veljavne v Angliji in Walesu.

Rev. Henry Carter, ki je član kraljeve komisije za licence, je rekel, da je član odbora, ki študira problem glede pijače ter predlaga amandamente k postavi.

Carter je izjavil: — Tekom zadnjih petnajstih let se je poraba žganja v tej deželi zmanjšala za 40 odstotkov, in policijska sodišča javljajo, da je bilo polovica manj oseb obsojenih radi pijanosti. Tekom iste dobe so se znatno zmanjšali slučajji bolezni, katere pripisujejo pijači.

Vspričo tega napredka, izjavljajo nekatetri, je dovolj, kar smo dosegli. Mi pa nismo tega mnenja.

Prepričani smo, da je že davno napočil čas, ko mora parlament preosnovati postavbe za licence ter otvoriti pot za demokratično rešitev problema.

Carter zatrjuje, da je angleška mladina v veliki meri odgovorna za napredek zmernosti v Angliji.

— Nova generacija ne uživa alkohola v toliki meri kot prejšnja generacija. V šolah poučujejo higijeno in zmernost pod vodstvom vzgojnega sveta. Ta pouk sicer še ni obvezen, a postaja vsako leto bolj splošen in prinaša dobre sadove.

Po zatrdilu dr. Carterja se bodo člani komisije napotili v Združene države ter preštudirali ameriške razmere.

DEVET POTRESNIH SUNKOV V DRŽAVI NEW YORK

ROCHESTER, N. Y., 4. decembra. V zapadnem delu države New York se je v zadnjih dveh dneh pojavilo devet močnih sunkov, ki jih je zaznamovala potresna opazovalnica na Canisius vseučilišču.

NEMŠKI KMETJE SE VRAČAJO V DOMOVINO

V Istočno Prusijo je dospelo 350 nemških kmetov. — To je prva skupina izgnancev, ki je nastanjena v barakah v Hammersteinu.

HAMMERSTEIN, Istočna Prusija, 4. decembra. — Tukajšnje barake so tako preosnovale, da bo v njih prostora za 4000 oseb. Sem je dospela prva skupina nemških kmetov iz Rusije. Včeraj večer so jih nastanili v barakah, Med njimi je bilo sto otrok, bolnih na ošpicah, katere so poslali v karatinske bolnice.

Druga skupina izgnancev je dospela iz Rige ob petih zjutraj. V imenu nemške vlade in prebivalstva je poveljnik taborišča, major Fuchs pozdravil izgnance ter jih informiral, da bo Nemčija skrbela zanje, čeprav je sama revna.

Neki nemški kmet se je zahvalil v imenu izgnancev ter nazdravil nemški vladi in nemškemu narodu.

Kljub zgodnji jutranji uri in velikemu naliivu se je zbrala na postaji velika množica gledalcev. Ko je došel vlak, so zapeli vsi znano nemško pesem: "Zahvalimo Gospoda".

Iznanci, med katerimi jih je dosti, ki so na poti že od junija meseca ter so sedaj brez vsakega denarja, izjavljajo, da so jim v Moskvi vzeli vse. Otroci so bili brez mleka že več mesecev.

ŠPANSKA KAZNOVALA FRANCA

MADRID, Španija, 4. decembra. Vsled objave knjige, v kateri se prirozuje nad težkočami, katere mu je delal direktorat, ko je nameraval svoj transatlantiški polet, je bil major Ramon Franco, znani španski letalec, stavljen v superarbitracijski seznam španske armade. To pomenja, da je njegova vojaška karijera takorekoč zaključena.

VSTAŠI NA KITAJSKEM ZMAGUJEJO

Železne divizije zmagujejo. — Čete iz province Kwangsi se jim skušajo pridružiti. Zatrti vstaja v Hongkongu.

LONDON, Anglija, 4. decembra. Takozvane "železne divizije" generala Čang-Fa-Kveja in vstaši iz Kwangsi province so izvajali zmago v svojem koncerniranem pogonu proti Kantonu.

Tako javljajo brzobjavna poročila, ki so dospela semkaj.

Po bojih, ki so trajali ves dan in vso noč na obeh straneh reke, so Kantončani zapustili nižine zapadno od Kantona. Vstaši so se jih polastili, kot javljajo poročila iz Hongkonga.

Nato so vojniki iz province Kwangsi napadli v severno-istočno smer ter skušajo zdaj uveljaviti zvezo z "železnimi divizijami", ki so napadale mesto od severa.

Kantončanom so bile poslane na pomoč severne nacionalistične čete, ki so zasedle več otokov ob Kantonu reki.

Prebivalci mest, ki leže severno od Kantona, beže v Kanton, kateremu preti vsak hip nevarnost, da ga "železne divizije" zavzamejo.

Nacionalističnim silam pa preti vstaja.

Vojniki se niso hoteli pokoriti poveljem, naj gredo branit Kanton. V Pukovu sta se uprila dva polka. Tozadevno poročilo je dobil "Daily Mail".

Vojniki so se uprili, ker niso dobivali plače.

In Hongkonga poročajo, da je bil zadnji upor del nameravanega državnega preobrata. Zarotniki so nameravali strmoglaviti nacionalistično vlado.

ROJAK SE JE PONESREČIL.

Znani rojak Mr. Max Mohor iz Riverside, Conn., se je precej težko poškodoval pri avtomobilski nesreči. Nahaža se v Stanford Hospital. Želimo mu, da bi kmalu okrevail.

SKUPINA NEMŠKIH KMETOV

Iz Rusije se vrača v domovino na tisoče in tisoče nemških kmetov, kojih predniki so se naselili ob Volgi za časa ruske carice Katarine II. Zdaj so se začeli v masah izseljevati, češ, da je boljševiški režim nevarljiv. Več tisoč se jih bo izselilo v Kanado.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	\$ 9.30	Lir	100	\$ 5.75
"	1,000	\$ 18.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	500	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim vsesom v starem kraju v stanu snizati pristojbino za taka izplačila od 5% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedene, bodi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TREN TEDNIS
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER NA
PRISTOJBLINO 75c.

SAKSER STATE BANK

60 ORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Borelog 0980

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Depist brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3578

INKVIZICIJA

Inkvizicija v Evropi je odpravljena.

V "najbolj prosvetljeni deželi na svetu", v Združenih državah, pa je še pred kratkim proslavila triumfe.

Niso sicer rabili kolesa in nikomur ni bilo treba poljubljati "železne device" — kajti mučilno orodje je bilo najbolj moderne vrste, a tortura, kateri so bili izpostavljeni ljudje, je bila prav taka kot v srednjem veku.

V Kansasu, ki je dolga leta nosil priimek "krvav", so razkrili, da so v mestu Helena policisti na krut način mučili arestanto, da izsilijo priznanje krivde.

Uporaba takozvanega "third degree", s katerimi se je skušalo prisiliti aretirane k priznanju, je prišla v zadnjem času na slab glas, posebno ker so žrtve policijske zlorabe preveč jasno kazale sledove prestanih zlorab.

Sodniki so take metode ponovno ostro obsodili.

Policija pa se je posluževala drugih sredstev, da pride do cilja.

Kaj pa se je zgodilo, če ne smejo inkvizitorji policijske straže več pretepati svojih žrtev?

Policija v Heleni je rešila problem.

Nabavila si je električni stol, na katerega so morali sedeti arestanti.

Tam so bili izpostavljeni tako dolgo električnem udarcem, dokler niso popustili njih živci ter so bili "delinkventi" zdrobljeni, to je da so podali priznanje svoje krivde.

To je tudi povsem srednjeveški način: — Priznanje krivde pod vsemi okoliščinami.

Če so bili mučeni krivi ali ne, ko so priznali zločin, ki sploh ni bil nikdar izvršen, le da uidejo telesnim mukam, je bilo inkvizitorjem iz Helene povsem enako.

Glavna stvar je bila, da so bili s torturo prisiljeni k priznanju krivde.

Skoro bi ti moderni mučilni hlapeci zavidali prejšnjega španskega generalnega inkvizitorja Torquemado, ki je dal sežgati na grnadi v petnajstih letih nič manj kot 8800 ljudi!

Mogoče bi ti inkvizitorji iz Helene v doglednem času zopet uvedli avtodafe, če bi ne našli sodnika, ki je končal z neizprosno roko to sramotno počenjanje, ki se roga naših takozvani civilizaciji.

Sodnik Davenport iz imenovanega mesta zasluži najvišje priznanje, ker je z močno roko posegel vmes ter odredil uničenje električnega mučilnega inštrumenta.

Naloga policije je, prijeti zločince ali zločina osumljenega ter zbirati dokaze za krivdo aretirane.

Uporaba "third degree" vključuje dejanski procesiranje v katerem se porablja metode, s katerimi se izsilili priznanje.

Le pri trdovratnih in zakrknjenih zločincih je mogoče primerno poslužiti se tozadevnih metod, a vedno je treba rabiti gotovo mero in cilj.

Prekoračenj policije, se ne sme nikdar trpeti, če se noče dovoliti policiji popolne svobode, ki nikako ni na mestu, posebno če pomislimo, da so policisti vsled svoje službe že ponavadi zelo malo obzirni napram drugim.

KONCERT ZORE ROPASOVE

Gospodična Zora Ropasova, altistka kraljeve opera v Ljubljani, priredi v nedeljo dne 15. decembra svoj prvi koncert in sicer v Kočevskem Domu, 657 Fairview Ave., Ridgewood, L. I.

Začetek točno ob treh popoldne. Iz prijaznosti sodelujeta pevski društvi "Danica" in "Slovan".

Zatržno smo prepričani, da bo slovensko občinstvo v Greater New York storilo svojo narodno dolžnost ter posetilo koncert v obilnem številu.

Gospodična Ropasova je priznana pevka-umetnica. Slaherni naj jo gre poslušati, ker ne bo nikomur žal za velik umetniški užitek, ki ga bo deležna.

Če bo njen prvi koncert dobro uspel, posebna v gmotnem oziru, se bo podala pevka z večjim pogumom na svojo nameravano turnejo po Ameriki.

Natančen program koncerta bo kasneje objavljen.

ADVERTISE in "Glas Naroda".

Velikodušno darilo slov. umetnika.

Pod tem naslovom nam poroča magistrat glavnega mesta Ljubljane:

Gospod operni pevec Anton Šubelj, ki je napravil umetniško turnejo po Združenih državah, je v New Yorku (Brooklyn) dne 29. septembra 1929 priredil tudi koncert v korist fonda za "Slepsi Dom" v Ljubljani. Takoj po vrnitvi v domovino je kot uspeh tega koncerta izročil mestnemu magistratu ljubljanskemu dva čeka s skupnim znesku 255 dolarjev, za kar se je v izmenjavi dobilo 14.350 dinarjev.

Magistrat ki upravlja ta fond, je znesek takoj naložil na knjižico št. 29.627 Kmetijske posojilnice, v kateri je naložen ves denar tega zaklada, za katerega so doslej, počenši od konca svetovne vojne, znašali prispevke zgolj naši rojaki v Ameriki.

G. Šubeljovo prelepo naklonilo predstavlja čisti dobiček omenjenega koncerta, za katerega vresničenje ima veliko zaslug tudi slovensko-ameriški list "Glas Naroda", kateri si je sploh vsa leta pridobil s svojo neumorno agitacijo za fond "Slepskega doma" pravico do trajne hvalnosti; razen koncertnega neposrednega uspeha pa je v darovanem znesku tudi uspeh kolektive, ki so jo obiskovalci koncerta še posebej priredili med seboj za plemeniti namen.

Ves fond, ki ga upravlja ljubljanski magistrat, in katerega poverjeni čuvarji so gg.: dr. Vladimir Ravnihar, Josip Rems in dr. Milutin Zarnik, je s tem novim darilom dosegel višino Din. 452.615.55.

Poverništvo fonda izreka g. Šubelj, v drugi vrsti pa tudi vsem ostalim, ki so se potrudili za umetniški in finančni uspeh koncerta, najglobljeji zahvalo. Imenoma moramo navesti še Miss Francis Cerarjevo, ki je pevske točke brezplačno spremljala na klavirju, dalje preč. g. Rev. Winklerja za njegov krasni nagovor in g. Leona Zakrjaka, ki je poslal, ker se koncerta ni mogel udeležiti, blagajni ček za 5 dolarjev.

Zelo želeli bi bilo, da bi se tudi naša domača javnost bolj zavedala, da eksistira ta fond in bi se Sloveni o prilikah, ko kaj darujejo za dobre namene, zlasti pa v oporokah, spominjali tudi tega fonda, ki ima izrecno plemeniti namen, da se iz njega, kadar bo glavica zadostna, sezida v Ljubljani dom za slovenske slepce.

Ta fond dela roko v roki z društvom "Kuratorji za slepce" in ima društveni odbor s poverjeniki fonda skupne seje, ker zasledujeta obe instituciji enotni namen zgradbe slepskega doma. Dasi ima "Kuratorji" (predsednik g. stolni župnik dr. Kliner), še nekoliko več premoženja, nego "amerikanski" fond, bi vendar obe glavnici pri današnjih gradbenih cenah še zdavraj ne zadoščali za tako zgradbo.

Zato apeliramo na slovensko javnost, da bi prispevala ali "Kuratoriju" ali "fнду", kar je končno isto.

V Ameriki bi napravilo najboljše vtis, če bi naši rojaki videli, da se tudi v stari domovini skrbi za porast glavice fonda. Rojaki tamkaj so že večkrat izpraševali, ali naj se gradi slepski dom v stari domovini samo iz njih denarja.

Čim bi videli, da prihajajo prispevki tudi od ljudi v stari domo-

vin, bi se i v Ameriki poživila radodarnost, ki je zadnje poldruge leto nekoliko padla.

Želeti bi bilo, da bi bilo vsaj v par letih toliko denarja skupaj, da bi se začelo zidati.

Amerikanci, ne poznavajoč tukajšnje cene za zgradbe in vajeni ameriške urnosti, se vprašujejo, zakaj se ne začne. Jasno pa je, da se začeti ne sme, dokler ni denarja toliko, da bo razen stavbe zagotovljena tudi eksistenca "doma".

Seveda bo morala v tem pogledu glede vzdrževalnih in upravnih stroškov, marsikaj storiti tudi naša banovina, katere se gotovo ne more kar odtegniti skrbi za slepce, zlasti ne, ko ji privatno radodarnost z znatnim kapitalom prihaja na pol pota že nasproti.

Apeliramo torej tudi na naše uradne kroge, da bi vprašanje vzeli v resen pretres in ustvarili stik z doslej zgolj privatno inicijativo.

TIHA MESTA

Mesto Karmel ni tlakovano, nima elektrike ne vodovoda. Ulice so porasčene s travo. Avtomobilov ni videti, ker jih ovirajo preslabe poti: poleti prah in blato pozimi. V mestu je zelo tiho. Ves promet se vrši po glavni ulici, kjer stoji banka, pošta in dve trgovini. Pismo- noša ne nosi pism na dom. Vsa- k se mora osebno potruditi na pošto: tu se zbirajo meščani in se pogovarjajo o novicah. Ponoči vlada tema in mora vsak nositi lučko. Sicer pa zahteva magistrat, naj ostanejo ljudje doma: saj je dan zadosti dolg za posle in pogovore. Zvonci so prepovedani. Ob vsakem vходу visi starinski tolkač ali klavir. V nedeljo so vsi meščani seveda pri maši... A ne mislite, da je to sila nekega gnezda v notranjosti dežele. Mesto Karmel je nastalo umetno, v neposredni bližini San Francisca ob oceanskim obali. Zgradili so ga milijonarji, ki so utrujeni od vele mestnega življenja. Vsakdo, ki hoče tu stanovati, se mora odreči osebni prostosti in upoštevati drakonske postavbe najzadnjakega magistrata. Sicer pa ima to mesto le malo stalnih prebivalcev.

"Meščani" prihajajo samo na počitek ob koncu tedna. Tu si hočejo "osvežiti duha" in se rešiti sodobne tehnične kulture. In ameriški duh se lahko osveži samo daleč od kopalnic, telefona, elektrike. Vse novotarije so v Karmelu strogo prepovedane, da niti ne govorimo o radiu, tem najhujšem bču utrujenega človeštva.

MODERNIZIRANI HAREM

Ibn Saud, hedžaški kralj, se je moderniziral. V Londonu si je naročil celo karavano avtomobilov, ki bodo v bodoče opravljali promet med Meko in Medino. Zase pa si je naročil težko vozilo, ki je opremljeno z zunanji stopnicami za njegove telesne stražnike. V dveh nadaljnjih avtobusih mu bo sledilo 48 do zob oboroženih gardistov. Za tema bodo vozili "haremski avtomobil" z njegovimi 24 ženami. Ti avtomobili nimajo oken, luč in zrak bodo prejemali od zgoraj, kamor jih gotovo ne bo hodil nihče gledat. Tako se bodo vozile v svojih moderniziranih kletkah skozi puščavo in čakale na povelja "svoje- ga gospoda".

POZDRAV!

Predno se podam iz New Yorka čez široko morje v svoj rojstni kraj k svoji družini, še enkrat pozdravljam prijatelje in znance, posebno pa Mr. in Mrs. Louis Cvelbar in družino, Mr. in Mrs. Martin Trobent in družino, Mr. in Mrs. Louis Žiškar in družino, Mr. in Mrs. Frank Lešnjak, Mr. in Mrs. Rabselj in družino, Mr. in Mrs. Frank Ran in družino, Mr. in Mrs. Andy Jančar in družino in Louis Baznik.

Zahvalim se za točno bolniško podporo članom S. S. P. Z., S. D. Zveze in Samostojnemu društvu v Girard, Ohio v moji zadnji bolezn. Toraj še en srčni pozdrav vsem skupaj in na veselje svidenje!

Frank Zorko.

20 W. Lorain St., iz Sharon Pa., na poti v Leskovec pri Krškem.

"NOČNI STRAH" V BERLINU

Že leto dni razburja skrivnostni vromilec razne predele nemške prestolnice, ne da bi ga mogli prijeti. Najprej se je pojavljala po stanovanjih v Neukoellnu, potem se je producirala po Moabitu, a sedaj straši že nekoliko mesecev po Charlottenburgu. Prihaja vedno na isti način, neslišno, da ga nihče ne čuje. V pozni nočni uri se prikaze hipoma v tujem stanovanju in nihče ne more uganiti, od kod se je vzel.

Prvotno so mislili, da gre za spretnega plezača po fasadah, a ta domneva ne bo držala, kajti celo v zimskih mesecih, ko so vsa okna zaprta, nadleguje ljudi s svojimi obiski in je torej očitno, da se je prikradel skozi vrata. Najbolj čudno pa je to, da nikoli nicesar ne odnese.

Zadostuje mu, da prebudi ljudi iz spanja s tem, da jim posveti v obraz z močno električno svetilko, ki jo nosi vedno s seboj, da se naslaja nad njihovimi preplašenimi obrazi in se preden se kdo prav zavede, že izgine. Policija ga išče seveda z vso vneto, a zaman. Može toliko previden, da ne ostavi za seboj nobenega sledu. Njegovo nenavadno vedenje omogoča domnevo, da je kakšen perversen saj drugače si njegovega početja ne bi mogel nihče razložiti. Te dni je prebudit mlado deklico, ki je spala sama v svoji sobi. Ko je zavpila za pomoč, jo je poskusil pomiriti, češ, da ji ne stori nič hudega. Ko pa ni nehala vpiti, je izginil hitro in brez sledu, kakor običajno. Tudi v tem slučaju je policija zaman stikala za njim. Sicer pa bi tudi kaj čim dalje aktualnejše prometno vprašanje. Sedanje ulice niso kos velikanskemu prometu in se stalno "zamašujejo". Strokovnjaki so sklenili, da mora biti — vsaj v centru mesta — prepovedana vsaka konjska vprega. Konji so odveč in bodo vedno bolj na poti, če ne postanejo ulice dvakrat bolj široke. Slednja možnost je izključena. Še celo v dosti manjšem mestu, na Dunaju, bo magistrat prepovedal med 17. in 20. vsak promet s konji po glavnih ulicah.

KONJI MORAJO IZGINITI

Londonski magistrat je sklical konferenco strokovnjakov, da uredi čim dalje aktualnejše prometno vprašanje. Sedanje ulice niso kos velikanskemu prometu in se stalno "zamašujejo". Strokovnjaki so sklenili, da mora biti — vsaj v centru mesta — prepovedana vsaka konjska vprega. Konji so odveč in bodo vedno bolj na poti, če ne postanejo ulice dvakrat bolj široke. Slednja možnost je izključena. Še celo v dosti manjšem mestu, na Dunaju, bo magistrat prepovedal med 17. in 20. vsak promet s konji po glavnih ulicah.

Dopisi.

Library, Pa.

Naj se še tudi jaz malo oglasim, in sicer je to moj prvi dopis. Z delom gre tukaj počasi, kakor drugod. Slabo se zasuži, odkar smo izgubili našo unijo.

Naj še omenim, da sem bil na Zahvalni dan v Moon Run, kjer so praznovali petindvajsetletnico družstva S. N. P. J. in so priredili na ta dan dve igri, eno v slovenskem in eno v angleškem jeziku.

Igra "Kamniolom" je bila jako zanimiva, pa tudi angleška je bila dobro igrana in jako smešna. Dasi je bilo mrzlo vreme, je bila dvorana polna.

Pa tudi mi nismo najzadnji. Tudi pri nas se učimo igrati in sicer "Baron Cevljari". Igra je v treh dejanjih in je jako smešna, da ne bo nikomur žal, kdor jo bo videl.

Vabljeni ste vsi od blizu in daleč. Igra priredimo na Novega leta dan ob dveh popoldan.

Pridite vsi, da se boste enkrat dobro nasmejali v Library. Kaj pa Ti, Zgaga? Pridi tudi Ti ta dan, se boš vsaj enkrat nasmejaj.

Pozdravim vse čitatelje tega lista!

Anton Škraba.

MUZEJ MRTVIH

V Sibiriji naletijo večkrat na tako sveže ohranjene mautne in jamske medvede, da jih je treba hraniti pred psi in volkovili, ki bi jih sicer požrli. V Moskvi gradijo sedaj "Muzej mrtvih", velikansko ledenico, kjer bodo shranjeni razen predpctopnih živali tudi zastopniki vseh sedanjih živalskih vrst. S tem muzejem bo pridobil na nazorosti pouk na moskovskih visokih šolah.

ČLOVEŠKI RADIO-VALOVI

Znani francoski fiziolog dr. Moineaux je ugotovil, da ima človeško telo vse lastnosti radio-postaje, ker pošilja in sprejema vedno enako dolge valove. Dolžina je vedno strogo osebna in znaša od 22 do 45 mm. Dr. Moineaux nadaljuje eksperimente, ki hočejo ugotoviti vzroke te razlike v zvezi z osebno nadarjenostjo in značajem.

Električna Cvetlična Košarica

NAJKRASNEJŠE BOŽIČNO DARILO
(Vredno \$15.00) POSEBNO ZA \$5.95

Daš smo dobili iz Evrope nekaj krasnega in pre- senčljivega, nekaj, česar niste še nikdar prej videli. Krasna električna cvetlična košarica. Osmetek in izdelava sta tako krasna in umetniska, da izgledajo kot sveže cvetlice. To je najkrasnejši in zadnji okrasni dom in najboljše darilo za vse prilike. Košarica je 19 inčev visoka, napravljena je iz najboljšega rdečca, izdelana v harvi starinskega zlata. Ta košarica ima velik copak hrastnih rož in orhidej, napravljenih iz posebnega trajnega blaga, na vrhu pokrite z zametom, umetniško in bogato završene. Vsaka cvetlica ima pristno Mazda ameriško svetilko, ki iz notranjosti razsvetljuje cvetlice ter jim da isti, bogati in resnični izgled izgleda krasno, četudi ni razsvetljena. Kompletna s 6 čevljev žic, spojili in žarnicami za takojšnjo uporabo. Vredna \$15.00. Posebno za Božič samo \$5.95. V slučaju, da ne boš zadovoljen, vrnemo denar.

Ne pošiljate denarja vnaprej, samo izrežite ta, oglas inega pošljite s 75 centi v znakom za poštino. Za cvetlično košaro boste plačali \$5.95, ko vam bo prinesel poštar na dom.

GRAND NOVELTY COMPANY 1723 N. KEDZIE AVENUE Dept. 814 CHICAGO, ILL.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

Današnja trgovina je solidna v vseh ozirih.

Tako sem naprimer čital oglaš človeka, ki prodaja sredstvo za rast las.

In v oglasu je rečeno:

— Naroči si steklenico tega najboljšega sredstva za rast las. Garantiramo. Neprekosljivo. Ako ti lasje ne zrastejo, ti dam tri steklenice zastonj.

*

K nekemu staremu bogatniku je bil poklican zdravnik.

Bil je dober, odkritosrčen zdravnik.

— Kaj vendar hočete — je rekel bolniku. — Mladega vas ne morem napraviti.

— Saj nočem, da bi me napravili mladega, — je odvrnil, — ampak če mi pomagate, da bom postal nekoliko starejši, vam bom jako hvaležen.

*

Sedela sta na samotni klopi.

On se je bil globoko zamislil. Nekaj časa ga je gledala, nato pa boječe vprašala:

— Na kaj misliš, dragi?

— O, na nič, — je odvrnil.

— Ooooo, — je zajokala, — sem mislila, da misliš name. Zdaj pa praviš, da na nič ne misliš.

— I no, — jo je potolažil, — saj mislim nate.

— Pa si rekel, da na nič ne misliš, — ga je ponovno obupno vprašala.

— Saj ti pravim, da mislim nate.

*

Na Dunaju objavljajo dokumente, iz katerih je razvidno, da bivši avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand ni hotel vojne.

Pa recimo, da je nihče ni hotel: niti Avstrija, niti Srbija, niti Nemčija, niti Anglija, niti Francija.

Recimo, da je bila spočeta vojna sama od sebe.

Zakaj se je treba zdaj opravičevati, zakaj se izgovarjati, kdo je ni hotel.

Vsi veljaki so na tajnem hrepeneli po nji, dočim so se je preprosti ljudje bali.

So pač slutili, da bodo največ trpeli in da bodo morali plačati njene stroške s krvavimi obrestmi.

*

Šolski nadzornik je bil dobre volje in je vprašal učence:

— Koliko je trikrat štiri?

Vsi so molčali, ker so se bali gospoda nadzornika, le najneumnejši med njimi je dvignil roko ter pogumno povedal, da je trikrat štiri dvanajst.

Gospoda nadzornika je odgovor tako razveselil, da je podaril malemu modrijanu dvanajst centov.

Na poti proti domu je ugalal šolarček.

— Škoda da mu nisem rekel, da je trikrat štiri sto. V tem slučaju bi mi dal dedec dolar.

*

— Ja, moj dragi, — je rekel zdravnik latkoživcu — če nimate apetita, je najbrž vaša krivda. Kaj ste ja jedli večerj zvečer?

— Dva funta klobase sem pojedel in tudi malo mesa sem pojedel, ki je ostalo od prejšnjega dne.

— Seveda, potem ni čuda, da nimate apetita, — je rekel zdravnik.

Lahkoživček je pa odvrnil:

— Toda apetita že prej nisem imel, predno sem pojedel klobase in meso.

*

Rojak, ki je imel strahovito sitno ženo je pripovedoval:

— Ja, letos je le malo manjkal, da nisem postal vdovec. Žena se je kopala v morju, jaz sem se pa lepo na bregu solčil. Naenkrat zaslišim obupne klice na pomoč. Poslušam, pogledam in vidim, da se moja žena utaplja. Nič nisem pomislil. Kar skočil sem za njo in jo rešil.

Rojak je utihnil, se globoko zamislil in dostavil:

— Včas človek res ne ve, kaj počne.

*

Kmalu bo Božič. Potem bo Novo leto. Nato bosta pust in pepelnica. Potem bo Velika noč. Takole začetkom junija je pa v New Yorku že ta drobno grozdje naprodaj.

Izpred sodišča.

Ljubljana, 12. novembra. Pred sobo okrajnega sodišča je včasih izredno živahno. Tamkaj se zbirajo od jutra do čez poldne ljudje, mladi in stari, moški in ženske, oni z dežele, pa tudi iz mesta, zlasti iz predmestij. V zadregi se sužejo na prstih, stopicajo z kota v kot, posedajo na klopi pred vrati in se od časa do časa spogledavajo nekam nezaupno, časih tudi sovravno. Pred razpravo si imajo povedati še marsikaj, kar drži pa le po njihovem mnenju, ki pa takoj potem odpade. Je to prečuden kaos, misli in besed kar se v teku razprave izkaže navadno kot živa nerodnost ljudi, ki iščejo pred sodiščem zadoščenja zaradi razhajanja časti kvečjemu zaradi malih prask, ki so jih odnesli ob prilikah raznih sporov in pretepov.

Na nedeljo dne 15. septembra je bilo v Pirmanovi gostilni v Lipljenjahu izredno živahno. To se pravi živahno je postalo šele pozno na večer — takole okrog 10., ko ho prhumeli od nekod fantje iz Ponikve. Prvi je stopil v nerazsvetljeno vežo hrust Tone A., za njim je pritisnil France B., nato Karol L. in pa še Ludvik L.

"No, prrmej... kje pa so Lipljenčiči?" se je oglašil takoj pri vstopu bojeviti Tone, pri čemer so enako vprašujoč gledali tudi njegovi tovariši. Gostje v gostilni so so spogledali, nekateri v strahu, drugi pa pripravljeni za boj. Da bo ta sledi so se zavedli vsi z navzočimi ženskami vred, kajti fantje iz Ponikve so si kakor na povelje zlekli suknjice in si zavili rokave. Nastala je pavza, ki so jo fantje izpolnili s tem, da so kar na dušek izpili 3 litre vina. Z vinom so zamenjali slednjič celo liter malinovca, ki ga je prinesel gostilničar na mizo, videč, da so vsi še več kakor okrogli.

"Pa še liter gor!" je komandiral naposled vodja fantovske družbe s Ponikve, hrust Tone. — "Ga bomo že še tudi tale literček, če smo prej še lahko spraznili 3 litre ruma," je še pristavil in izvajajoč pogledal okrog sebe.

"Nak, ga pa ne bote," se je odločil slednje gostilničar, ki se mu je zdelo, da bo vojska še hujša, ako jim bo donal še več pijače.

To pa je bilo usodno. Prihodnji trenotek je skočil Tone pokonci, pograbil gosta Franceta S., s katerim je bil naenkrat v kotu sobe in pričela sta se mrcvariti na žive in mrtve. Nastal je strahovit vik in krik, vreščale so posebne ženske, vmes je bilo čuti pridušanje, aukanje in madaonanje, dokler se niso vsi, kar jih je bilo v gostilni, zmotali v živ klopič. Skoro bi že tudi ugasnila luč, pa je tisti trenotek stegnil roko Tone, pograbil do taktar na peči se nahajajoči likalnik, zamahnil okrog in udaril kar po čez po ljudeh. Zadel je slučajno neko žensko, nakar so pritisnili vsi drugi gostje in s skupnim naporom porinili Toneta ter njegovo družbo pred hišna vrata.

Takrat bi morebiti nastal mir, da se ni pripetila huda nesreča, katere je bila kriva Tonetova pozabljivost.

Hrust se je namreč ustavil pri ohi in zavpil z gromazanskim glasom: "Hej, moj klobuk je ostal notri!"

Razhajeni napadenci mu seveda klobuka niso hoteli izročiti in je melo to za posledico, da so jeli naslednji trenotek leteti skozi šipe oknih v gostilniško sobo in vežo o kar kil težki kamni, bukovni paži in slednjič za zaključek še 15 g težak hlod. Kot bi trenil so bila vrata in vsa okna v razsulu.

Zaradi takih in enakih dogodivščin se je moral Tone večera zagorajati na ljubljanskem sodišču. "I, kaj ste pa počeli takrat?" je prašal sodnik.

"Nič, — dekleta smo šli klicat tja drugo vas, kakor je pri nas na-

vada", se je odrezal Tone in pritr-dil so mu tudi ostali obtoženci. "Danes pa tako mirno in pa spodobno izgledate — kar čudno!" je menil sodnik.

"Saj je res čudno!" so prikimala priče. Po kratkem pregovarjanju sem in tja je sodnik vstal in razglasil sodbo, ki pravi, da bo moral pred sodiščem tako ponižni, v gostilni pa strašno bojeviti Tone, odsedeti mesec dni zapora z mnogimi poostitvami, dočim je uvideno sodišče ostale obtožence, ki so samo "aufbiksali" opustilo.

"Pa bi lahko odsedel tele tedne v Velikih Lasčah?" je vprašal Tone, ki se je čudom čudil, da je mogoče tako visoka kazen za takole figo.

"Pa naj bo, kar kolek za 5 Din prinesite!" je odgovoril sodnik, in se že lotil aktov v katerih je govora o sličnih nerodnostih, ki se gode včasih tu včasih tam, na deželi pa tudi v mestih.

PRAZNE NADE ZA OGROMNE

ZAKLADE

Dosedanji uspehi pri izkopavanju dveh galej rimskih cesarjev, ki sta dolga stoletja, ležali na dnu jezera Nemi, so tako neznatni, da misli italijan. vlada ustaviti izžerpavanje vode. Ena izmed ladij je doslej popolnoma na suhem in potapljači so ugotovili natanko tudi položaj druge, toda arheologi, ki so si obetali velikega plena, so močno razočarani, kajti razen velike množice gnilih tramov in desak, so spravili na dan le nekoliko bronastih živalskih glav z obroči, za katere se je privezovala ladja. O bajnih Kaligulovih zakladih, ki so bili ba- je potopljeni obnem z ladjama, ni nikakega sledu. Črpanje vode iz jezera je stalo vlade preko 30 milijonov lir, dobiček pa je edino ta, da je Italija bogatejša za eno močvirje, vališče legijonov komarjev — prenašalcev malarije. Okolica jezera Nemi je bila nekdanj priljubljeno letovišče, danes pa se je obiljejejo turisti in hoteli ter vile samujejo. Bajka o bogastvu se je uresničila sedaj, ko je vlada zabila lepe milijone v fantastično podjetje.

Z BIČEM NAD RIVALINJO

Sodna afera v čije središču stoji štokholmski sekcijski ravnatelj Lindquist in njegova žena, razburja ta čas švedsko javnost. Oba sta poročena že kakšnih deset let. Pred šestimi leti se je Lindquist seznanil z neko mlado natakarko, Hil-dur Forsmanovo, in navezal z njo ljubavno razmerje. Šest let je Lind-quistova trpela to razmerje, končno ni mogla več. Kupila si je pasji bič in se vadila nekoliko dni v njegovi rabi. Nedej je napravila možu strahovito sceno in ko je začel ta trdit, da nima z natakarko nobene- nega opravka več, je zahtevala, naj ji to dokaže s tem, da ji pomaga maščevati se nad rivalinjo.

Sekcijski ravnatelj je na to pristal. Popeljal se je k svoji ljubici in jo povabil na avtomobilski izlet. V avtomobilu je bila skrita njegova žena. Ko so se privozili na samotno mesto, sta zakonca planila na Forsmanovo, jo vrgla na tla in jo začela strahovito obdelovati, dokler ni izgubila zavesti. Menila sta, da je mrtva in sta jo pustila ležati. Toda dekle se je vzbudilo iz nezavesti in prišlo v Stockholmski nazaj, kjer je nasilnežno ovadilo.

Pri razpravi pa se je Forsmanova zadovoljila z 10.000 švedskih kron odškodnine za bolečine in je tožbo umaknila. Vendar je državni pravnik sam vložil tožbo proti Lind-quistovi in njenemu možu zaradi življenjsko nevarnih poškodb in kratenja osebne svobode.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan. KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?

Ali ste že zavarovani za slučaj bolezni, nezgode ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslo- vanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bol- niške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi orga- nizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1.100.000,00, članstva nad 20.000. Nova društva se lahko ustanovijo v Združenih državah ali Kanadi z 8. člani. Pristopnina prbata. Berite najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ. Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Joseph Pishler, Ely, Minnesota.

SLUŽBA ZA ELEKTRIČNO UPORABO

Noben potrošen dolar ne kupi večje vrednosti

LED UMETNO— ELEKTRIČNO—

Tako potreben je led v domah in industriji, da je v ozemlju, ki mu služijo naše družbe, 107 iz- delovalcev, ki zamorejo proizvesti na dan pri- bližno 23,000 ton ledu.

Umetni led je napravljen iz varne mestne vo- de, filtrirane, prezračne in zmrznene električnim potom. Solnato vodo mešajo s pomočjo elektri- ke in z elektriko gonjeni kompresorji za amo- njak zmrzujejo vodo in jo poganjajo z elektriko. Električni lomilci ledu, stroji za delanje kock, dvigala, elevatorji, prenašalci, stroji za polaga- nje in čiščenje dovrše izdelek, katerega razvažajo v več slučajih z električnimi truki.

Elektrike, ki jo proizvajajo naše družbe, se po- služujejo izdelovalci ledu v vseh svojih procesih.

McCowan
President

The New York Edison Company Brooklyn Edison Company, Inc.
The United Electric Light and Power Company New York and Queens Electric
Power Company Light and Power Company
The Yonkers Electric Light and Power Company

NEZNANO PLEME PRITLI- KAVCEV

Švedski raziskovalec dr. Gustav Bolinder je odkril v Južni Ameriki na severni meji med Kolumbijo in Venezuelo doslej neznanu pigmej- sko ljudstvo Motilonce, kakor se sami imenujejo. Že dolgo prej so govorila stara sporočila in stare zemljepisne karte o takšnem plemu- n v teh ozemljih, vendar pa ni vedel nihče povedati kaj določnega in tudi ni bilo živega belokožnega človeka, ki bi mogel trdit, da ga je kdaj videl. Pred nedavnim so or- ganizirali ameriški petrolejski špek- ulanti ekspedicijo v te kraje, ki je na skrivnostno način izginila. Domnevali so, da so jo pritlikavci napadli in pobili do zadnjega moža. Dr. Bolinder je prvi učenjak, ki je prodrl do njih in ki se mu je po- srečilo, da mu niso storili nič žale- ga. Ti pritlikavci so visoki komaj 150 cm in še manj in spadajo med ljudstva na najnižji kulturni stop- nji. Njih bivališča so prav za prav ena sama stena, ki jo podpirajo ko- li. Pleme je silno divje, sovraži vse, kar je živega, živi absolutno samo za se in ubije vsakega pripadnika drugih plemen, ki bi se mu hotel približati. Prav čudno je, kako si je švedski raziskovalec iz teh div- jih ljudi napravil prijatelje. So- sedje jih obtožujejo ljudstva in ni izključeno, da jih obtožujejo po pravici. Imajo silno razvite instinkte gozdnih ljudi in so izborni lovci, dasi ne poznajo drugega orožja ra- zen loka. No, njihovi loki so nekaj posebnega. Konstruirani so namreč tako, da se dačo uporabiti tudi kot meči. Svojih mrtvecev ne pokopa- vajo, temveč jih dobro zavijejo v skorjo dreves in jih tako zavite o- bešajo v svoja bivališča. Ob raznih svečanih prilikah plešejo čuden ples s svojimi mrtveci na hrbtu.

Njih godala so iz človeških kosti izrezljane piščali. Njih žreci (ca- rovniki) so izredni poznavalci zdra- vilnih rastlin, s katerimi se lotijo z uspehom vsake bolezni. Ko je n. pr. težko obolel neki član Bolinder- jeve ekspedicije, ga je neki moti- lonski čarovnik ozdravil v nekoliko dneh.

PREBIVALSTVO ZEMLJE

Liga narodov je objavila pred da- vavnim knjigo statističnih podat- kov, ki vsebuje številke iz vseh de- žel na svetu. Posebno zanimivi so tisti podatki, ki se tičejo narašča- nja zemeljskega prebivalstva in si- cer predvsem v razdobju od leta 1913—1926. Leto dni pred veliko voj- no so izračunali na podlagi ljud- skih štetij in primerjav, da živi na našem planetu 1808 milijonov lju- di. Do konca leta 1926 je to število naraslo na 1922 milijonov.

V 13 letih je znašal prirastek 7 odst., ali prilčno 0.5 odst. na leto. V tem trenutku, bi nas bilo torej okrog 1950 milijonov ljudi, če je človeštvo naraščalo v istem ritmu, in v kratkem dosežemo dve polni milijardi.

Kar se tiče razdelitve te mase na posamezne celine, pravijo omeje- ne statistike, da živi več nego po- lovica človeštva (1026 milijonov duš) v Aziji. Evropa šteje 514 mili- jonov prebivalcev; Amerika 232 mi- lijonov, Afrika 146 milijonov, Ocea- nija 9 milijonov, Azija je imela naj- večji absolutni prirastek ljudi v razdobju od leta 1913—1926, nam- reč celih 48 milijonov.

Relativno največji prirastek, 15 odst. v 13 letih, pa je imela Avstra- lija. Z najmanjšim relativnim pri- rastkom, 3 odst. v istem razdobju, se postavi lahko Evropa — tu se kažejo učinki svetovne vopne.

Kitajska ima samo 64 milijonov prebivalcev manj nego vsa Evropa, in ker je nje relativna porast več- ja, jo bo dosegla v nekoliko letih.

Vojna je ustvarila novo kategori- jo svetovnih občanov, ki jih prej nismo poznali. To so brezdomovinci. To so večinoma Rusi, Armenci in Ukrajinci, pa tudi Avstrijci, Ma- džari in Nemci, ki ne dobe domovin- ske pravice ne v svojih očetnja- vah ne v državah, v katerih žive.

Teh brezdomovincev je nekoliko milijonov in njihovo življenje je baš rožnato, saj jim preti od vseh strani izgon. Za silo so si omislili zanje tako zvani "Nansenov potni list", ki jih postavlja pod direktno varstvo Lige narodov in ki ga pri- znava kakšnih 50 držav.

PRED NAPADOM BAR- BAROV

Te dni se je javil na dunajski po- licijski direkciji mož, ki je ves raz- burjen poročal službujočemu urad- niku, da se blizu Dunaju ogromna armada 100.000 Židov in 40.000 A- rabcev, ki požigajo in plenijo ter potiljajo staro in mlado, možko in žensko. Zahteval je takoj energič- nih ukrepov zoper barbarska voli- čišča. Pred vsem naj se dunajski občina obrne na poljskega kralja, ki je že izveščen za take primere, obenem pa naj organizira obširno akcijo za postrežbo ranjencev. Dva bolniška vlaka in tri strežnice naj bodo takoj na mestu. Mož, ki je prinesel katastrofalno poročilo, za enkrat še ne more sodelovati v ak- ciji, ker mora še ta večer z letalom odpotovati v Jeruzalem, da si ogle- da "zid jadicovanja". Policijsko ravnanje je moža potolažilo in ga naposled toliko pomirilo, da se je dal odpeljati v zavod za duševne bo- line. Nesrečnik, ki so mu šli tako k srcu krvav ispodpadi v Sveti de- želi, je neki brezposelni natakark ži- dovskega veroizpovedanja.

ŽENSKO TRUPLO V KOVČEJU

Po večtedenski razpravi so izrek- li v Rimu sodbo nad mladim Na- politancem Ernestom de Vita, ki i- ma tri strašne umore na vesti. De Vita, sin bogatih staršev, se je pred tremi leti poročil z 21letno Marijo Mancolljevo. Mlada žena je bila v zakonu prava mučenica, ker se ni mož strahil niti najbolj surovega trpinčenja. Bil je naravnost blazno ljubosumen in jo držal zaprto kakor jetnik. Končno ga je stari Manco- li naznanil policiji. Še preden pa so ga utegnili pozvati na odgovor, je pobegnil v Napoli in prisilil ženo, da je šla z njim. Tam pa jo je v nekem hotelu umoril in stlačil v velik kov- ček. Nato se je vrnil v Rim, vdrl v stanovanje starega Mancollja in ga zavratno ubil. Tudi neko letelno so- rodnico, ki je bila slučajno tam, je usmrtil. Porotniki so ga obsodili na dosmrtno ječo.

Smrtna kazen.

Odpravljanje smrtnih kazni ni plod zadnjih revolucij — saj so jo nekatere države ponovno oživele — temveč humanitarnih gibanj v 18. in naslednjih stoletjih.

Prva dežela, ki je smrtno kazen odpravila je bila Toskana in sicer l. 1788. Seveda jo je nekoliko let pozneje za neke zločine obnovila — stvar, ki se je v podobnem slo- gu ponovila mnogokrat še v dru- gih državah, ki so sledile toskan- skemu zgledu. Tako n. pr. v Avstri- ji, kjer je smrtno kazen ukinil ce- sar Jožef II., a so jo ponovno uved- li pod njegovim drugim naslednikom Francem. Proti koncu 19. stoletja so jo razveljavili v celni vrsti ameri- škikh in evropskih držav, tako na Rumunskem, v San Marinu, Ita- liji (fašistični režim jo je spet u- vedel), na Norveškem, Holand- skem, v Portugalu in v številnih švicarskih kantonih. Po svetovni vojni sta sledili prav za prav samo republika Avstrija in Švedska, do- čim jo v več drugih državah ne prakticirajo, čeprav je po zakonu veljavna.

Ali umori radi smrtno kazni nazadujejo?

To je bistveno vprašanje, okrog katerega se sučejo polemike za smrtno kazen in proti njej. Berlin- ski raziskovalec dr. Zirkuhlen pa je pred kratkim odgovoril z neopo- rečnim statističnim materijalom, da je število umorov prav irele- vantno v zvezi v vprašanjem smr- tne kazni. Skoraj po vseh deželah sveta opažajo po svetovni vojni mo- čno nazadovanje umorov, pa najsi so odpravile to kazen ali jo obdr- žale. To dejstvo je tem bolj važno, ker se je število vseh drugih zlo- činov podvojilo in to je menda za- dosten dokaz, da je tako zvani "u- strahujoči učinek" smrtno kazni ničevan. To je tem bolj razumljivo ker se umori večinoma izvršijo v afektu, ko človek niti najmanj ne misli na kaznive posledice svojega dejanja, ali pa tako premišljeno in previdno, da zločinec niti ne raču- ga s tem, da ga bodo zaradi njegove ga dejanja prijeli.

Kakšno vzgojno vrednost imajo smrtno obsodbe?

Na to vprašanje, ki je v neki zve- zi s prejšnjim, se da odgovoriti naj- boljše s primeri iz angleške justič- ne zgodovine. Do l. 1870. je bilo angleško kazensko prav najgro- zovitejše na svetu. Poznalo je ce- lih 240 deliktov, ki so jih poplača- li s smrtno kaznijo in večina teh

DAVČNI URAD NE RAZUME

ŠALE

Francoski trgovec Henri Chaussegros iz Nice je na svoje nemalo začudenje in grozo prejel od davč- nega urada plačilni nalog za tako strahovito vsoto, kakršno lahko pla- ča samo človek z milijonskimi do- hodki. Po neprespani noči je šel na na davčni urad, da se informira, kako je mogla nastati tako straho- vita pomota. Uradnik pa ni bil nič manj presenečen, češ, da je plačil- ni nalog izvršen natančno po na- vedkah fasije gospoda Chausse- groso. Ta je seveda odločno zani- kal, da bi bil oddal tako gorostas- no fasijo, nakar se je na temelju dotične listine res izkazalo, da tr- govec ni sam izpolnil in podpisal vprašalne pole, marveč da si je le- nekdo izmed njegovih prijateljev dovolil to neumestno šalo.

Gospod Chaussegros se je globo- ko oddahnil, ali prezgodaj. Kar je za vsakega človeka jasno kot beli dan na davčnem uradu nikakor ni tako enostavno.

Davčni uradnik je namreč hitro poiskal naredbo, ki pravi, da se ta- ko upravičen ugovor proti pravno- veljavnemu predpisu davkov ne razveljavi predpisa. Trgovec bi mo- ral tedaj naprej plačati odmerje- ne mu tisočake in bi potem lahko čakal, kdaj bi častili sv. Birokra- cia rešili njegovo vlogo za povrni- tev neupravičeno izterjanega dav- ka. Ker pa, nesrečni Chaussegros nikakor ni mogel plačati tako pre- tirane vsote, so se ga davčni go- spodje res usmili in mu odložili plačilo do rešitve pritožbe, ki mo- ra zavoljo visokega davčnega zneska iti noter v Pariz pred najvišjo i- nancno gosposko. Če bo šlo vse po sreči, bo težko prizadeti trgovec vec morda le prišel do svoje pravi- ce, ali nade na uspeh ima malo.

deliktov je bila uprav malenkostne narave. Ta so so kaznovali s smrt- jo navadne žepne tatvine, občeva- nje s cigani, posekanje kakšnega drevesa, uropanje konj in živine, ponarejanje bankovcev, tatvino pi- sem itd. Smrti so zapadli celo otro- ci pod 14. letom, če so izvršili kak- šno dejanje. Posledica te barbar- ske strogosti pa je bila ta, da so n. pr. samo l. 1866. obesili 167 "zlo- čincev", a iz izpovedi priče je raz- vidno, da je celih 164 med njimi prisostvovalo javnim izvršitvam smrtnih obsodb. Ta primer kaže, kolikšne vzgojne, t. j. ustrahovalne "vrednosti" so bile te kazni. Še bolj drastično pa je n. pr. dejstvo, da so smatral žeparji baš smrtno eksekucije kot najhvalejnejšo pri- liko za svoje posle, kajti teh ekse- kucij se je udeleževalo na tisoč lju- di in vsi so tako pozorno in — rav- nodušno sledili rabljevim manipu- lacijam, da niso utegnili paziti, kaj se godi z njihovimi — žepi. Žepnih tatvin je bilo tedaj največ takrat, ko so — žeparje obesili.

Iz navedenih primerov si lahko vsakdo ustvari svojo sodbo o pome- nu in nujnosti smrtno kazni.

60,000 POHABLJENCEV V AVSTRIJI

V Avstriji so se združili pohab- ljenci v skupno društvo, ki bo za- naprej zastopalo njihove interese pred vlado in javnostjo. Statistično je namreč dognano, da živi v av- strijski republiki 60 tisoč nesrečni- kov, ki so od rojstva pohabljeni in ne morejo izvrševati zaradi tega nobenega pravega poklica. Pohab- ljenci zahtevajo, da se pri nasled- njem ljudskem štetju v Avstriji od- redi za njih registracija v popisni poli pod posebno rubriko in se va- njo vpiše, kakšne napake jih one- sposabljajo za delo in življenje. Ne- srečniki tudi upravičeno terjajo od vlade, naj jim preskrbi proteže, do- move za pohabljenice in šole za stro- kovno izobrazbo.

ŽIVA PLAMENICA

V lambachski tvornici žarnic bli- zu Linca se je primerila delavcu Mayerju nesreča. Približal se je s steklenico eksplozivne tekočine pla- menu plina, nakar so se njegove z bencinom polite roke trenutno ma vžgale. Mayer se je tako pre- strahnil ognja, da je vrgel posodo s tekočino od sebe, in sicer daleč proč od odprtine, iz katere je pri- hajal plin. S tem je preprečil ne- izogibno požarna katastrofo, ki bi bila gotovo izbruhnila, da ni ravnal s takšno prisotnostjo duha. V hipu, ko je odvrgl posodo, mu je hotela priskočiti na pomoč 16 letna delavka Ana Staubingerjeva. Bila pa je tako nespretna, da se ji je vžgala obleka. Tovarišice in delav- ci so jo zakrili s kosi obleke, a re- va se je kljub temu tako opekla, da je umrla med prevozom v bol- nišnico.

VREDNO POSNEMANJE.

Pariški policijski ravnatelj je stražnike opozoril na naredbo 20. avgusta t. l. Šoerji ne smejo z bla- tomon obrigavati hiš ali pešce. Stražnik mora na zahtevo pešca v sličnih primerih ustaviti vsak avto- mobil in sestaviti zapisnik, da se omogoči poznejša tožba za odškod- nino.

PAIN-EXPELLER

REGO 3 PAIN-EXPELLER

MILJONI VAŠIH LASTNIH LJUDI PRAVILO

da ni nobenega Linimenta, ki di deloval tako hitro in radodoljivo kot PAIN-EXPELLER. Kajbo ga za prehlade, bolečine v prsih, glavobole, bolesti v hrbtu, oko- zenele mišice, trde sklepe, izvi- ne, izpaljenosti, revmatične bo- lečine, nevralgijo itd. Tolečica odjemoč, katero dobo, je nepre- cenišljiva.

Le prebršajte se da dobito prično. ANCHOR trgovska znumka na omota je vaše jam- stro. Vredna in zanimiva knji- šica je ovita krog vsake stekle- nice PAIN-EXPELLER-ja.

V vseh lekarnah. 35 in 70 centov, ali direktno od: The Laboratories of FAL RICHMOND & CO. BERRY AND SOUTH FIFTH STS. BROOKLYN, N.Y.

KILLS PAIN

KRATKA DNEVNA ZGODBA

LAFADIO HEARN:

LEGENDA O YUREI-DAKI

Bilzu vasi Kurosake, v pokraji ni Hoki, pa z visokih skal močen slap z imenom Yurei-Daki — Slap duhov.

Zakaj se tako imenuje, ni znano. Ob njegovem znožju stoji z medjo okovana skrinja, posvečena bogu tega kraja, ki ga imenujejo endotni prebivalci Taki-Daymofin, in pred skrinjo je "saisen-bako" — majhen lesen nabiralnik — v katerega verniki mečejo svoje darce.

O tem nabiralniku pripovedujejo ljudje takšne zgodbe:

Nekega zimnega večera pred kakimi pet in tridesetimi leti, so se zbrale žene in dekleta v predmestni okrog lončene posode za ogelje in si preganjale čas s pripovedovanjem zgodb o duhovih.

Pri vseh je bila groza že dosegla višek, ko je zdajci zaklicala mlajša dekle:

— Kaj pa če bi šle danes ponoči vse, druga za drugo k slapu Yurei-Daki?

Predlog je povzročil splošno razburjenje.

— Če gre katera izmed nas tja, se je oglašala neka delavka, "ji podarim vse predvito, kar sem ga danes napredla!"

"Jaz tudi," je zaklicala druga. "Jaz prav tako," je rekla tretja. "Me tudi, me tudi," so se vse vprek oglašale predice.

Tedaj pa je vstala Yassumoto — O-Katsu, zidarjeva žena; na hrbtu je imela privezanega svojega dveletnega edinega sinčka, ki je bil ravno zavil v toplo volnene ruto in je trdno spal.

"Poslušajte," je rekla po kratkem premisleku, "če mi trdno obljubite, da mi boste dale vse predvito, kar ste ga danes napredla, pa pojdem k Yurei-Daki-ju."

Tem besedam so se odzvali vzklili začudenja in presenečenja, končno pa je bil predlog vendar sprejet in vsaka predica je obljubila, da ji bo res dala vso prejo, kar je je čez dan napredla, če pojde k slapu.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Siane samo

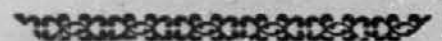
\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18 Street

New York City

Božična nakazila

ZA VAŠE

sorodnike v domovini.

Priporočamo Vam, da nam Vašo letošnjo denarno pošiljatev naročite čim prej, in sicer iz dveh razlogov:

PRVIC: želimo, da se denar izplača prejemnikom vsaj en teden pred prazniki. To je mogoče le tedaj, če nam naročite nakazilo še pred koncem novembra.

DRUGIC: želimo Vam računati dinarje še po naši sedanjni ceni. Pred kratkim se je začela nakupna cena dinarjev nekoliko dvigati ter je mogoče, da bomo primorani povišati tudi svojo prodajno ceno. Sicer se pa nadamo, da bomo lahko ostali pri sedanjni ceni dokler nismo večino božičnih nakazil oddali.

KER SMO NAJBOLJE PRIPRAVLJENI ZA TOČNO IZVRŠEVANJE VAŠIH NAROČIL, VAS PROSIMO, DA ISTA POŠILJATE NA

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Dr. PIRONE:

Gasilstvo med mravljami.

Zelo dolgo se že vleče prepir, ali ravnaajo žuželke v vsem svojem bitju in žitju preudarno, ali jih pa vodijo samo instinkti? Ne za eno ne za drugo se ni moči prav zamsliti v psihožuželk. Te živalice drugače vidijo, drugače slišijo, drugače občutijo in potemtakem tudi drugače sodijo kakor človek. Kako se hočemo v teh rečeh približati n. pr. živalici, ki ima tisoč oči in tak, ki ima organ sluha v zadnjem okončinah in zaznava zvoke, kakršnih ljudje ne slišimo, ali drugi, ki ne okuša z jezikom, marveč s celim telesom, ki ni dovzetna za bolečine kakor človek in ki čuti svojo samico kilometre daleč (čeprav je zaprta v zrakotesni celici), ki jo veže z družicami nekakšna govornica tipa; skratka: z bitjem ki nam je vzlic temeljitemu študiju še vedno knjiga s sedemdesetimi pečati.

Ako hočemo doumeti ravnanje žuželk, se moramo popolnoma otrestiti lastne miselnosti, najmanj po našem stališču odgovarjajočega vsiljivega vprašanja: kako neki bi človek ravnal v tem primeru? S človeškega stališča gledane so žuželke včas res neverjetno neumne Kobilica, ki jo splašamo na travniku, se brez pomisleka požene kvišku, čeprav prileti včas človeku naravnost v roko. In kaj je bolj neumnega od navade nekaterih žuželk, da hodijo v vrsti druga druga? Po robu krožnika se v sklenjenem krogu tako dolgo vrte naokoli, dokler popolnoma ne omagaajo. Vseča, ki si je že bila posmodila krila, se bo vzlic temu še naprej zaganjala v ogenj, in mravlja se da rajši pohoditi, kot bi se umaknila.

V vseh teh in podobnih primerih se pa ne sme pozabiti, kako redka in brezpomembna prikazen je prav za prav človek v življenju žuželk. Na milijarde njih pride komaj eden, zakaj naj bi ga tedaj upoštevale in uravnale svoja dejanja in navade po njegovih? Kako na primer naj ve kobilica da so na svetu tudi ljudje? V prirodi sami ni neženih gredišč luči in nobenih kakor krožnik okroglih reči!

V splošnem so žuželke živalice, ki ravnaajo iz navade, bodisi iz prirode ali prirojenosti. Vsaka preudarnost bi jih samo po nepotrebnem motila pri delu. Zaradi tega je tudi tisti del možganov, ki plete misli, pri njih izločen iz delovanja in morebitno uničenje možganov žuželkam tudi prav nič ne škodi in jih ne ovira pri vsakdanjem poslu. Samo kadar se življenjski pogoji in okolščine spremenijo, jamejo tudi pri žuželkah delovati možgani in tedaj so zmožni marsikaj, čemur se ljuje čudimo.

V tem pogledu so zelo zanimiva opazovanja francoske prirodoslovke Marguerite Combes, ki je posvetila vse življenje študiju mraveljskih družin.

Njena najinteresnejša opazovanja in izsledki so iz Fontainebleau pri Parizu. V tem kraju, ki ga vsako nedeljo posejajo ogromne množice pariških nedeljskih izletnikov, je prirodoslovka opazovala, da se je pri mravljah ki imajo svoje domove v okoljnih gozdovih, izobčila navada, pogostiti vse cigaretno ogorke, ki jih sprehajale brezbrizno pomečejo proč in ki ogrožajo njihova mravljišča.

Odkritje je bilo, kakor že v mnogih važnih rečeh, povsem slučajno. Njen asistent je namreč nekoč zbiral zanj rjave mravlje, pa je slučajno odvrnil cigaretni ogorke na

mravljišče. Na veliko začudenje je opazil, da je ogorke nenavadno naglo ugasnil. Poklical je prirodoslovko, s katero sta ponovila poskus, in njeno izurjeno oko je brž opazilo, da so pogasile tleči ogorke mravlje. Izaledek se ji je zdel tako svojevrsten, tako nenavaden, da je nemudoma zasnovala vrsto nadaljnjih poskusov, ki bi naj dokončno izpričali, kaj utegne biti s tem nenavadnim "gasilstvom".

Poskusi so se vršili podnevi in ponoči. Pokazalo se je, da mravlje uduše ogenj s curki mravljične kisline, katero izločajo iz žleze, ki služi drugače v obrambo. Polagoma so dajali mravljam težje naloge. Tako je na pr. Mme. Combes hotela poskusiti, kaj bodo mravlje naredile z gorečo svečo, ki jo je zvečer vtaknila na mravljišče. Čim so mravlje opazile ogenj, je nastala v mravljišču silna zmeda: mravlje so v paničnem strahu begale naokrog. Toda kmalu se je njih pozornost osredotočila na svetli plamen sveče.

Naglo se je zbrala četa ognjegašev in prešla v napad. Večina mravelj je sicer ostala v varni razdalji od sveče, a nekatere pogumne predstražarke so se spazile k sveči in namerile ostre curke mravljične kisline na plamen, ki je "jel" cvrčati in vzplapolavati. Na delu je bilo kakih 25 gasilcev, ki so v krogu obkolili svečo. Čim bolj je pojmal plamen, tembol se je tesnil krog, dokler se ni sprostila iz njega najpogumnejša mravlja, stekla prav k stenju in brizgnila vanj izdaten curek dušeče tekočine. Njemenu pogledu so sledile še druge in v picli minuti je bil ogenj pogasjen. Sedaj pa so se živalice spravile na čiščenje mravljišča. Vse bilke, ki se jih je bil prijel ogenj, je bilo treba posamič pogasiti. Tleči stenj so odščipnile in ga "razcefrale" na vlakence, da je ugasnil; slednje so udušile še vse, kar je bilo okoli tedeja, potem šele so se male pogumne gasilke odpravile k počitku.

Poskuse z gorečimi svečami so sistematično nadaljevali in kmalu se je pokazalo, da se je mravljam uspelo pogasiti svečo že v 10 sekundah, včas pa so rabile tudi delj časa, zlasti, ako jim je pri gašenju nagajal veter. Pri tem poslu so mravlje pokazale toliko spretnosti, da jim je Mme. Combes zadala domala nezmisljivo nalogo: ugasiti stearinsko svečo, dočim je za prejšnje poskuse uporabljala samo votlenke, ki mnogo laglje ugasnejo.

Gasilstvo tudi v tem primeru ni odreklo, čeprav so morale živalice ubrati nekoliko drugačno taktiko. Brizgalna četa je splezala po sveči navzgor. Prvi gasilci so poginili v tekočem razbeljenem stearinu, ki se nabere v globelci okrog stenja, a ostali so zadržali za njimi hitce tovarila, da jih ni dotekla enaka nemila usoda. Potem pa so jele z roba sveče brizgati kisline v plamen, ki so ga slednjič, čeprav z velikim naporom vendarle zadušile. Ko se je nato tekoči sterin nekoliko ohladil, so se v rgle na tleči stenji, ki so ga obledovale z ostrimi deljstvi, in niso odnehale, dokler ni ugasnila poslednja iskrica.

Stanovke nekega drugega mravljišča, na katerem so se pozneje vršili poskusi, so pokazale v ognjegaštvu mnogo manj spretnosti kakor prve, ki so si pridobile vaje in izkušnje z dolgotrajnim gašenjem cigaretnih ogorkov. Curki mravljične kisline so bili večinoma slabo merjeni in so zgrešili svoj namen. Da popolnoma preprečijo preteči po žar, so se morale mravlje slednjič zateči k vprav heroičnemu sredstvu: Pogumna četa se je slepo zagнала v ogenj, da žrtvuje lastna življenja v blagor skupnosti. Nesebične državljanke so z lastnimi telesnimi udušile ogenj. V picli petih minutah je sveča ugasnila.

Posamezne družine mravelj se bore z ognjem na povsem različne načine. Nekatere so opazovale, da so mravlje, ki jim ni uspelo utrniti plamena, zavlekle gorečo voščeno vžigalnico daleč proč od mravljišča, kakor so posamično pogasile tleče bilje. V drugem mravljišču so delavke najprej odstranile vse gorljivi material iz bližine plamena, potem šele so se lotile ognja same.

Leto pozneje so ponovili poskuse in zopet so se izkazala za najspretnnejše gasilke mravlje iz prvega gnezda.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Zdravstvenih državah.

Pozor Rojaki!

Za vestno in hitro izvršitev vseh poverjenih nam poslov naslovite vsa pisma za list —

"GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York

Vsa denarna nakazila v stari kraj, bančne posle in potniške zadeve pa —

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street
New York

da tako Vaša naročila ne bodo vsled oddaljenosti uradov zakasnela.

ZVOČNI FILM

Znani ruski gledališki kritik, knez Sergej Volkonski zelo skeptično presoja možnosti ameriškega zvočnega filma, ki se zdaj prvič predvaja v Parizu. Imenuje se "Song of Broadway" in vsebuje samo dolg niz glasov. Režiser je hotel za vsako ceno ujeti vsak glas, in je v to svrhu nakopil nenavaden obilico enoličnih glasov. Vidimo, kako pade knjiga z mize na tla, kako se zvrne človek v travo, vrže kamen v vodo itd. Zraven pa vedno slišimo en in isti glas, ki zabriše vsako naravnost. Menda je tu vplivala štedljivost: gramofon ponavlja vedno isto. A smešno je videti, kako se razkropi voda, v kateri prijeti kamen, ter istočasno slišati votle udarec. Isti glas, je še najbolj sličen udarcu s palico po mizi, se ponavlja tudi pri ploskanju gledališkega občinstva, ki ga gledamo na sliki. Še bolj razočarajo človeški glasovi. Zvočnik ni v stanju upoštevati razdalje ljudi, ki stojijo spredaj in zadaj, vsi govorijo enako glasno. Gramofon zabriše vsako razliko med moškim in ženskim glasom. To, kar slišimo, je enolično trebušno in po nosilajoče zavijanje. Na sliki skače lepa plavalca deklica. Če zatistete oči, boste mislili, da poslušate prav surovega, pijanega in hripavega starega potepuha. V sedanjih oblikah ne nudi zvočni film nobenega užitka. Zmedel je sicer ves svet, a izumitelji bodo imeli z njim še veliko dela.

Oslabela in nervozna vsled influence.

Ker je našla zdravilo, katero ji je poravnalo zdravje in moč, želi Mrs. D. G. Lowry, Milton, Pa., da se tudi drugi koristijo z njeno izkušnjo. Ova pravi: "Influence me je tako izdeleža, da sem komaj opravljala hišna dela in vna zdravila mi niso pomagala. Začela sem jemati Nuga-Tone in sedaj se počutim mnogo bolje, čeravno nisem jemala redno, kar bi morala. Nuga-Tone je v resnici fino zdravilo in ga priporočam vsakomur."

Nuga-Tone je resnično velika pomoč za trepeč človeštvo. Ono je dalo novo zdravje in moč milijonom osebam. Izboljša apetit in prebavo, odpravi ledvične, mehurne in želodčne neurednosti, kronično zaprtje, ojača oslabele živce in povrne okrepitveno spanje. Kupite eno steklenico še danes — ter si izboljšate zdravje in pridobite novo moč. Nuga-Tone lahko kupite v vsaki trgovini, kjer prodajajo zdravila. Ako ga trgovec nimata, pošljite nam za vami naročilo od zaglajatelja z zdravili. —ADV.

RAD BI IZVEDEL za mojega strica MARTINA PEVCA, doma iz Bele Cerkve na Dolenjskem. Pred letom dni je bival v Pittsburgh, Pa. Kdor ve za njega, naj mi sporoči, ako pa sam čita ta oglas, prosim ga, naj se sam javi. — John Pevce, 29 Albermarle Ave., Hamilton, Ont., Canada. (2x 5&6)

IŠČE SE IZVEŠBA NA KUHAČICA ZA VODSTVO RESTAVRACIJE V manjšem mestu. Prednost imajo samske, ali pa tudi vdove z odraslimi otroci. Za pojasnila pišite na:

A. S V E T, 82 Cortlandt St., New York City. (4x 3,5,7&9)

KJE JE moj brat JOSEPH K. MAY-RICH? Pred 16. leti je šel v Ameriko in se nastanil nekje v Chicago, Ill. Pred 2. letoma je bil njegov naslov 120 W. 120. St., Chicago, Ill in bil je član S. S. Zveze. Kdor kaj ve o njem, naj mi poroča, ali naj se pa sam javi svoji sestri Korneliji Okorn pri g. dr. Dermastia, Hrvaški trg 3 I. Ljubljana, Jugoslavija. (2x 5&6)

PISALNI STROJI ZA EKSO-

TIČNE JEZIKE

Pri izdelovanju pisalnih strojev na latinsko, cirilico, gotico in grški alfabet ni bistvenih težav, ker imajo jeziki, ki se pišejo v teh pisavah, približno isto število glasov in črk. Za latinsko je treba vstaviti v register znake za naglas in ne glase, ruski register je z malimi izpremembami uporabljen tudi za belorusko, ukrajinsko, srbsko in bolgarsko, gotico kot redka pisava, skoraj da ni v rabi, grški alfabet pa je po svoji prirodi omejen na silno majhno ozemlje.

Znatne pa so težave že pri hebrejski in arabščini, ki se pišejo od desne na levo ter pri kitajščini in japonsščini, ker tečeta od zgoraj dol. Konstrukcija takih strojev je potrobovala nekoliko let razvoja. Turki so sedaj uvedli latinsko z 29 znaki, ali pisalni stroj za turški jezik ima 40 znakov in ga lahko rabijo tudi Perziji in Malajci. Arabščina ima preko 100 znakov, ki se pišejo nad črto ali pod črto, pa tudi širina posameznih znakov spreminja pomen znaka. V Indiji, kjer je pisalni stroj zelo razširjen, se piše v pisavi "devanagiri", ki izhaja iz sanskrita. Poslužujejo se ga tudi Bengaleci. Japonski stroj je pravi čudež za tistega, kdor ga vidi prvič. Ker pišejo Japonci od zgoraj dol, stoji črke v registru obrnjen za 90 stopinj na levo. Piše se potem, kakor pri našem stroju, samo čitatelj mora potem obrniti list za 90 stopinj na desno in čitati od zgoraj dol. Kitajski stroj ima 20 tipk in temelji na novi poenostavljeni pisavi. Siamski jezik ima 44 v tri skupine porazdeljenih soglasnikov in 14 samoglasnikov, ki jih je treba pisati deloma nad soglasniki. Razen tega ima še 8 posebnih znakov. Prvi stroj v tem jeziku je izdelal siamski prosvetni minister MacFarland. Enega soglasnika ni bilo mogoče spraviti v stroj, ker zanj ni bilo mesta. Zato je odpadel in je zanimivo, da od tega časa sploh izginja iz siamskega jezika.

Dvojčka s tremi nogami.

V Aachenu je porodila neka ženska v tamošnji porodnišnici dvojčka, ki sta s spodnjim delom telesa zrasčena drug z drugim in ki imata skupaj tri noge. Zdravniki zatrjujejo, da ostaneta živa.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srcem naznanjam znancem, prijateljem in sorodnikom, da so mi umrli ljubljani oče

JOHN DEBEVEC

dne 18. oktobra po 10-dnevni bolezni, pljučnici. Pokopali smo jih na katoliško pokopališče v New Philadelphia dne 21. oktobra. Rojeni so bili leta 1861 v Martinjaku pri Cerknici. Pred 4 leti so prišli k meni iz stare domovine.

Prav lepa hvala vsem, ki ste darovali cvetlice in se udeležili pogreba ter dali svoje avtomobile na razpolago.

Prav srčna hvala vsem skupaj. Dragi moj oče, želim Vam mirnega počitka v tuji zemlji!

Žalujući sin:

John Debevec in družina.
Roswell, Ohio.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Kako zaustaviti kašelj

Ne pustite, da bi se kašelj razvil da nevarne bolezni. Zaustavite ga s Severa's Cough Balsam. Om. Ustavi Agetanje, pomiri grlo. Ta zanesljivi balzam proti kašlju je priljubljen v domovih že nad 50 let. Vaš lekarnar ga ima. 25 in 50 centov. W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

SEVERA'S COUGH BALSAM

MAŠČEVALNA LJUBEZEN

Francoski spisal Georges Ohnet.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Nad tem bi bil strašna žalosten! — je rekel, se sklonil nad njo ter ji prišel božati roko. — Ne povesiva vendar glave, sreča se nama bo zopet smehljala in ne bo nama treba naprositi za pomoč signorja Baranta. Prav ničesar ti ne bo treba odreči se kakemu luksusu, če te bo obla kaka želja. Od jutri naprej bom prišel z novim sistemom, ki mi obeta naravnost čudeže!... Prihranil sem to do konca za slučaj, da bi mi postala sreča nezvesta. Zanesi se name, videla boš uspehe!

— Ah, Andrej, prosim te, — je vzklila Anina v svojem srčnem strahu, — radi mene ne preizkusi tega novega sistema! Ne hodi več v kazino! Ostani pri meni! Oba se bova setala po tej krasni okolici, kajti to ti bo boljše delo kot če presedi vse dneve v kaki zadolhi dvorani. Uživaj solnčni svet, zrak, cvetke, mesto da bi se mučil z sleparstvi! proračuni ob zeleni mizi! Andrej, ali mi nočeš prav ničesar obljubiti? Jaz te ne bom več tako ljubila!

— To bi bilo torej mogoče? — je vprašal smehljaje, z nežnim poljubom. — Ali nisi prisegla ljubiti me nad vse?

— Hinavec! Ti se mi hočeš le izogniti!

— Ali naj lažem, da te zadovoljim?

— Ne lagati, pač pa biti pameten!

— Pamet obvladuje ravno sedaj igro. Včeraj, ko smo se lahko valjali v zlatu, je bila neumnost, danes pa je neobhodno potrebno. Ne delaj si skrbi, Anina, zaupaj v mene! Z lastnimi sredstvi bom vse plačal in v kratkem boš v položaju izvesti vse svoje najbolj dragocene muhe!

Njemu nasproti ni imela nikakega poguma in čeprav se je zavedala, da je bilo potrebno iztrgati ga tej strasti, ni več silila vanj, čeprav je prišla ura, ko bi ga morala prisiliti k prisegi.

Naslednjega dne je stopil vicomte že ob eni uri v ruletno dvorano. Njegov načrt je bil enostaven. Sklenil je dobiti ob banke same muhe, s katero se bo boril proti njej in sedaj je bila premagana sramota, katero je občutil še včeraj pri igri. Njegovi razmisleki so nosili sedve in par tisoč frankov, katere je utaknil v igro, je takoj obrodilo bogat sad. Pri vsoki mizi je znal izkoristiti položaj v svoj prid.

Krupljé, ki je včeraj koteliral z njim, je pozdravil njegov povratek z velikim veseljem.

— Ali ugaja gospodu vicomtu naša igra? Zabavno je tudi pri nas... gospod vicomte je dobil!

Dosegel je venomer dobiček in končno bi lahko vzel banki sto tisoč frankov, a premislil se je! Previdnost je ukazovala, da ne obrne uslužbenec na to ruletno mizico, ker ni bila krogla več izpostavljena golemu slučaju.

Poln zmagovalne zavesti je stopil Andrej v dvorano, kjer so igrali Trent-et-Quarante. Bil je skrajno hladen in sklenil je oditi takoj, ko mu ne bo sreča več mila. Ko je dosegel maksimum ter pregledal navzoče, je doživel skrajno neprijetno presenečenje.

Na drugi strani mize je stal namreč v drugi vrsti majhen gospod, ki je metal naj srdite poglede. V svoje veliko začudenje je namreč spoznal n njem Lingueta.

Skoro eno leto je bilo že tega, odkar ga ni več videl in mislil je že, da je za vedno ušel njegovim zasledovanjem. Nenadni pojav starega moža, kojega življenje je uničil in ki ga je zasledoval s smrtonosnim sovraštvom, je vzbudil nesrečno zmedo v mislih Andreja.

— Igrajte, gospodje! — je rekel krupljé. — Igre je konec!

Vicomte, ki ni mogel jasno misliti ter vendar ni hotel zamuditi partije, je vrgel na mizo šest tisoč frankov, česar ni storil dotičnega dne niti enkrat.

Izgubil je.

Dvignilo se je lahko šumenje začudenja in vicomte je videl s presenečenjem, kako je izginil njegov dobiček. Ta napačna poteza je vrгла preko krova ves njegov sistem. Skušal se je zbrati ter misliti, a rmeni obraz je bil zopet na nasprotni strani. Usta so se smejala in trpko mu naznanjala nov poraz.

Igral je slepo na rdečo v serijah in v kratkem času je izgubil šest in trideset tisoč frankov, vsled česar se je skrčil njegov dobiček na nekako polovico. Prišel je igrati slepo, a se je zopet opomogel, kajti v par potezih je dobil zopet dvajset tisoč frankov.

Tedaj pa se je pripetilo nekaj posebnega. Linguet je potegnil iz žepa staro, črno denarnico ter riskiral kot nasprotnik svojega sovražnika dvajset frankov. Vse je kazalo, da je ta zlatnik končno obrnil srečo Andreja v njegovo škodo, kajti odkar je Linguet igral z njim, je zmagala vedno nasprotna stvar. Ko so grablje vicomta potegnile njegove zadnje, modre listke, je pobral Linguet svojih štirideset frankov, jih spravil v svojo obnošeno denarnico ter se hudobno nasmejal.

Nehote se je ozrl Andrej v starca in ta se je porogljivo priklonil kot da se hoče norčevati iz njegovega poraza. Lepi Preigne je potisnil nazaj svoj stol ter odšel proti vratom, pri čemur je moral iti mimo majhnega, prežetega gospoda. Hotel ga je uničiti z enim samim pogledom, a ni ničesar opravil pri hladnem, pretečem miru tega človeka. Tedaj pa je vstal v Andreju srd in malo je manjkalo, da ni plnil na tega svojega starega in nadležnega nasprotnika, a stavec se je mirno ustavil njegovi jezi. Z jeznim vzklikom srda je zapustil dvorano, spremljan od porogljivega smejanja starca.

Ne da bi bila Anina niti malo pripravljena na to idejo, ji je Andrej zvečer stavil predlog, da zapustita Condomine.

— Sosledčina Monte Carla je odlično usodopolna zame, moja draga, — je rekel. — Vidiš, jaz napravim sklep, da ne bom več igral, a kljub temu grem zopet v kazino, kajti tukaj v deželi nima človek nikakega drugega opravka kot igrati ali biti bolan, kar pa ni žalilob pri meni. Strežljanje na golobe ali pa igra, to je vse, kar nudi prostor in to so zelo dvomljivi užitki. Pojdiva v Nico. Tam bova našla več prilike, da se zaba ava in razventega sva tudi bližje pri Parizu....

— Ali imaš mogoče namen vrniti se v Pariz?

— Ali bi ne imel pravice za to?

— Seveda imava pravico za to, vendar pa se vpraša, kaj je primerno za naju. Pojdiva na vsak način v Nico, če imaš veselje. Tam bova dobila majhen predokus Pariza ter videla, če bo imelo življenje za naju kaj težko ali ne.... Oba imava toliko znanec....

— Človek vidi le, kar hoče videti.

— Da, vendar pa sreča tudi druge. Ker pa imaš veselje, pojdiva. Jaz bom jutri popravila stvari in ti se medtem odpelješ v Nico, da počakaš majhno vilo.

— Angelj si kot vedno! — je rekel ter ji poljubil roko.

Razburjen od misli, da bo kmalu pokazal hrbet mestu igre, ki mu je prinesla toliko nesreče ter v notranjem razveseljen nad razočaranjem majhnega Lingueta, ki ga ne bo več našel, ko bo prišel naslednjega dne v kazino, je Andrej preživel večer pri Anini ter bil tako vesel in zgovoren kot tekom prvih časov nju ljubzenskega življenja.

Sedmo poglavje.

Vila, katero je vzel Andrej de Preigne v najem v Nicu, je ležala na cesti v Vilafranco, ki se vije v polovinski višini ob Mont Bovonu.

S terase vile je lahko uživala Anina očarljivo sliko, k se je nudila njenim očem.

Andrej je našel v Nicu prijatelje, ki so ga uvedli v rivijerski klub. Tam je preživel vsaki dan po par ur in tam so igrali njegovi prijatelji katere je imenoval filistre, bilard.

(Dalje prihodnj.)

BOŽIČ V STARI DOMOVINI

Onim, ki so namenjeni potovati v stari kraj za Požič, poročamo, da priredimo zadnji izlet to leto na največjem in najhitrejšem parniku francoske parobrodne družbe —

ILE DE FRANCE
BOŽIČNI IZLET — 6. decembra 1929

Kakor vedno, so nam tudi za ta izlet dodeljene najboljše kabine in kdor si želi zasigurati dober prostor, naj se pravočasno prijavi in pošlje aro.

Za pojasnila glede potnih listov, Return

Permitov l. t. d. pišite na domačo —

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET

NEW YORK, N. Y.

Prof. dr. med. Alfred Froelich:

Zakaj se ljudje utrjujejo.

Telo se ne utrudi samo od gibanja; mirovanje dostikrat še mnogo bolj muči. Znano je, da kako težko je delj časa obdržati iztegnjeno roko v vodoravni legi; že čez nekaj minut začuti v roki občutek utrujenosti, ki preide kaj naglo v hude bolečine; hočeš ali nočeš moraš roko pobesiti.

Pri mirnem držanju roke sicer na opravlja vnanjega dela, ki se javlja v gibanju, zato pa tem več na zunaj nezaznava notranjega dela; ker morajo napete mišice vzdržati lakot v vodoravni legi ter pri tem premagati težnost. Tako tudi "strumna staja" vojaka laglje in hitreje utruja kakor pa hoja v zmernem koraku. Hujše utrujenje, ki se pojavi pri strumni stoji, pri daljšem dviganju rok ali nog, ima vzrok v tem, ker živčnemu sistemu, ki uravnava potrebne skrivne mišice, pri takem delu ne pri-vošči niti trenutka odmora; ne-pretano mora vzpodbujati mišice k delovanju, da ostanejo trajno v napetosti.

Kako je v hipnozi.

Pripomniti pa moramo, da je pri negibno napetih mišicah sedež utruditve prej v možganih kakor v prizadetih skupinah mišic. To dokazuje tudi dejstvo, da je prenos v nekih okolištinah tako držanje tu- di slabotnejši ljudje brez vidnih znakov utrujenosti, tako na primer pri nekih obolenjih možganov, po- tem v hipnozi, pa tudi v avtohip- nozi (na pr. verski fanatiki). Za- dočnja, da za to dovednemu člove- ku v hipnozi zapoveš, naj iztegne roko, da roke ali prstov ne more upogniti: tej zapovedi se bo pokor-aval tudi po več ur. Narobe pa bo normalen človek, ki ni pod vpli- vom hipnoze, že kaj kmalu tožil o hudem utrujenju in silnih bole-činah.

V hipnozi je moči s primerno za- povedjo vse hipotiziranevo telo tako odreeniti da ga lahko polo- žiš z glavo in petami kakor desko na dva stola in še obtežiš po vrhu, a se telo ne bo upognilo. V normal- nem budnem stanju bi ti ljudje ta- ko zvali "mediji", ki so vrhu tega vse prej ko atleti, tega nikoli ne zmogli. Pod vplivom hipnotiziranja pa se medij prostovoljno ali nepro- stovoljno odreče lastne volje, to se pravi, nekateri deli njegovih mož- ganov prestinejo delovati, me- njimi tudi oni v katerih se pojavi občutek utrujenosti. Sloviti indij- ski spokorniki yogiji, bolj znani pod imenom fakirjev, dosežejo s trajno vajo toliko, da lahko vztra- jajo v najbolj nenavadnih položaj- jih; občutek utrujenosti jim je ta- ko rekoč neznan.

Omrtni kri.

Da vzdrže mišice po več dni in tudi tednov v najhujšem naponu, dokazuje omrtni kri, ki je posledica infekcije rane z zemljo; po- javi se tedaj, če pride rana v do- tik s povzročitelci omrtničnega kr- ca, ki prosičajo v zemlji. V tem pri- meru utegne vse telo tako otrpni- ti kakor pri hipnozi, samo da tam ne traja tako dolgo. Na drugi plati pa so znani primeri bolnega giba- nja mišic brez vidnega utrujenosti, tako na pr. pri "trepetavcih", kakor menujejo take bolnike, ki jih po- znaajo posebno iz svetovne vojne.

Po doživljih, ki so bila v zvezi z izredno hudim prestrašenjem (po zasutju od granate, po eksplozijah velikih min), je pri mnogih voja-

kih vseh armad, ne da bi bili kaki vidni znaki ran, ostalo trajno trepetanje udov, rok in nog, redkeje vsega telesa in sicer po več tednov in mesecev, da celo let. Trepetanje, ki preneha samo v spanju, se začne pri prebujanju in traja vse dotlej, dokler bolnik ne zaspi. Bilo bi tež- ko, najbrže docela nemogoče, hili- niti to bolezen delj časa, čeprav je v mnogih primerih utegnula popol- no okrevanje preprečiti želja voja- kov, da se jim ne bi bilo treba več vrniti na fronto.

Vztrajnost živali.

Živali umejo na čuden način vztrajati po več ur v določenih, nam ljudem na moč neprijetnih polo- žajih, ne da bi zaznale kaj utruje- nja. Kakor znano spe nekateri ko- nji stoje v hlevu; to so opažali sko- ro vsak dan pri zdaj malone že iz- umrlih konjih dunajskih kočija- žev na njihovih stajališčih. A vzlic temu se konj, ki je noč prespal sto- le prebudi prespan, spočit in zm- ožen za novo delo. Sicer je res, da konje, ki ležejo spat, više cenijo kakor druge, ker se pri stoje spe- ših konjih vendarle noge prej ob- rabijo kakor pri onih, ki uživajo svoj nočni pokoj udobno zlekjani na mehki steli. Netopirji prespe- vso zimo tako, da vise negibno z glavo navzdol. Storklje, flamingi in nekatere druge vrste ptic stoje na začudenje otrok po več ur na eni nogi.

Utrudljivostne snovi so nalezljive.

Utruditev je pojav kemične pri- rode, tvorba utrudljivostnih snovi je neovrgljivo dokazana. Utrujenje ne nastane s porabo ali nestankom snovi, ki so v mišicah in zagotav- ljajo njih normalno delovanje, ne- go z nastankom snovi, ki zavirajo delovanje mišic in živčnega siste- ma, ki vlada mišice, to je koncem koncev možgane. Obstoj utrudli- vostnih snovi je že dolgo dokazan. Napravili so poskus z žabjimi miši- cami; ugotovili so, da so se utrud- livostne snovi prešle v vodo, v ka- tero so deli take mišice. Potem so to tekočino vbrizgali v mišice krep- kih, še ne utrujenih žab, in njih zmoglost za delo se je prav tako zmanjšala, kakor če bi bile živali opravljale naporno mišično delo.

Če vzameš katerikoli utrujeni ži- vali nekaj krvi in jo vbrizgaš v žile spočite živali iste vrste, jame ta ži- val kmalu kazati vse znake utru- ditve; kri, ki so jo vbrizgali iz krvi normalne, spočite živali, ne učni- kuje niti najmanj.

Dokazano je, da spada najmanj ena vrsta utrudljivostnih snovi med kisline; utrujene mišice postanejo kisle, v prvi vrsti zaradi mlečne kisline, ki se sicer tvori pri vsakem mišičnem delu, ki pa naglo spet izgine iz mišic, če delo ni preko- merno veliko. Utrujene ali celo iz- črpane mišice pa proizvajajo to- liko mlečne kisline, da se v premo- ru ne more vsa izgubiti.

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne dišave, Knajpovo jecmenovo kavo in im- portirana domača zdravila, katere priporoča mgr. Knajp v knjigi —

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v ka- rem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

V ceniku boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.

MATH. PEZDIR

Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

Velik
STENSKI
ZEMLJEVID
CELEGA SVETA

sestoječ iz šestih zemlje-
vidov, s potrebnimi po-
jasnili, sezname držav,
mest, rek, gora itd.

Brez dobrega zemlje-
vida ne morete zasle-
dovati dogodkov, ki se
vrše po svetu.

CENA

\$1.

ZA CANADO \$1.20

GLAS NARODA
216 W. 18 STREET
NEW YORK

POZOR, ROJAKI!

Iz naslova na listu, katerega
prejemate, je razvidno, kdaj
Vam je naročnina posla. Ne ča-
kajte toraj, da se Vas opominja,
temveč obnovite naročnino ali
direktno, ali pa pri enem slede-
čih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Lauhin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, John Germ,
Frank Janesh, A. Saffic.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevič,
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar.
Cicero, J. Fabian.
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich,
J. Zaletel, Joseph Hrovat.

KANSAS

Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Žagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kitzmilller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, J. Barich, Ant. Janezic

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouže, A. Pa-
nlan, Frank Pucelj.
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich,
Summit, J. Horvath.

NEW YORK

Waukegan, Frank Petkoveč in
Jože Zelenc.

Eveleth, Louis Gouže.

Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše.

VIRGINIA, Frank Hrvačič.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA

Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panlan

WASHOE, I. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternisha.
Little Falls, Frank Masle.

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hiti.
Cleveland, Anton Sobek, Chas.

Karlinger, Louis Rudman, Anton
Simcich, Math. Slapnik.

Euclid, F. Bajt.
Girard, Anton Nagode.

Lorain, Louis Balant in J. Kumše
Niles, Frank Kogovšek.

Warren, Mrs. F. Rachar.
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Kohlar.

Kretanje Parnikov
Shipping News

6. decembra:
Le de France, Havre. (Skupni Bo-
žični izlet.)
Vulcania, Trst
Majestic, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Berlin, Cherbourg, Bremen
7. decembra:
Presidente Wilson, Trst
Levathan, Cherbourg, Bremen
Veendam, Boulogne Sur Mer, Rot-
terdam
8. decembra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg
9. decembra:
Conte Biancamano, Napoli, Genova
10. decembra:
Stuttgart, Boulogne Sur Mer, Bre-
men
Republic, Cherbourg, Bremen

12. decembra:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Roma, Napoli, Genova
France, Havre
13. decembra:
Berengaria, Cherbourg
14. decembra:
Bremen, Cherbourg, Bremen
George Washington, Cherbourg,
Bremen
Volendam, Boulogne Sur Mer, Rot-
terdam
Minnekanda, Plymouth, Boulogne
Sur Mer
19. decembra:
Columbus, Cherbourg, Bremen
26. decembra:
Rochambeau, Havre
27. decembra:
Mauretania, Havre
Minnesota, Cherbourg
28. decembra:
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Božični izlet, — 6. dec., "ile
de France"

COSULICH LINE

Nagla Vožnja v Jugoslavijo
Prihodnje odplutje:

VULCANIA

7. DECEMBRA — 8. MARCA

10. APRILA

SATURNIA

9. JANUARJA

15. FEBRUARJA — 22. MARCA

Saturnia in Vulcania prekaša vse lad-
je sveta v razkošju, udobnosti in na-
glosti ter nudi najboljšo službo v Evro-
pi. Posebne cene za tja in nazaj. Več
novosti na teh motornih ladjah vklju-
čno plavalni bazen v drugem razredu.

PHILIPS BROS. & CO. Gen Agentje
17 Battery Place, New York

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za
potovanje na ogromnih parnikih:
ILE DE FRANCE 6. dec., 17. jan.
(10 P. M.) (7 P. M.)
FRANCE 12. decembra. (6 P. M.)
PARIS 24. jan., 21. februarja
(5 P. M.) (1 P. M.)

Najkrajša pot po Brezovici. Vsak
je v posebni kabini z vsami moderni-
mi udobnostmi. — Pijača in slane
francoske kuhinje. Izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli
vozlakačnega agenta
ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

V JUGOSLAVIJO PO CUNARD PROGI

Najhitrejša parobrodna služba na svetu. 6 dni do Jugoslavije. Parniki
odplujejo iz New Yorka v Cherbourg vsako sredo. Potuje na enem izmed
naslednjih velikanskih parnikov.

BERENGARIA AOUITANIA MAURETANIA

Vsak petek vozijo tudi novi parniki na olje v Havre.

Vozni listki 3. razreda iz New
Yorka do Ljubljane in nazaj \$19.
In več. Privatne kabine, prost-
orni zabavni prostori, izvrstna
domača hrana, uljudna po-
strelja.

CUNARD LINE 25 BROADWAY, NEW YORK

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakše.
Bessmer, Louis Hribar.
Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, A. Jerin.
Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro-
vanšek.

Crafton, Fr. Machek.

Export, G. Previc, Louis Jupan-
čić, A. Skerlj.

Farrell, Jerry Okorn.

Forest City, Math Kamin.

Greensburg, Frank Novak.

Homer City in okolico, Frank Fe-
renchack

Irwin, Mike Paushek.

Johnstown, John Polanc, Martin
Koroshetz.

Krayn, Ant. Tauželj.

Luzerne, Frank Balloch.

Manor, Fr. Demshar.

Meadow Lands, J. Koprivšek.

Midway, John Žust.

Moon Run, Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Magi-
ster, Vinc. Arh in U. Jakobich, J.
Pogačar.

Presto, J. Demsnar.